

Sinteza ședințelor plenare din 25 – 26 aprilie 2024

În urma analizei ultimelor două ședințe plenare ale Parlamentului Republicii Moldova, desfășurate în zilele de 25 și 26 aprilie 2024, Asociația Promo-LEX prezintă constatări relevante privind transparența și eficiența procedurilor legislative.

Parlamentul și-a exercitat eficient și de această dată funcția de control parlamentar prin audierea în plen a Raportului de activitate a Consiliului de supraveghere și dezvoltare al Instituției Publice Compania „Teleradio-Moldova”, a Raportului anual de activitate pentru anul 2023 al aceleiași instituții și a Raportului privind executarea bugetului furnizorului public național de servicii media, Instituția Publică Compania „Teleradio-Moldova”, pentru anul 2023. Apreciem eforturile depuse în cadrul acestor audieri, care au condus la înaintarea unor recomandări și la aprobarea unor hotărâri relevante în acest sens.

Cu toate acestea, observăm cu îngrijorare că cele ***două ședințe plenare s-au remarcat prin multiple modificări ale ordinii de zi, în proporție de 275%***, ceea ce, în opinia Promo-LEX, influențează ***nefavorabil transparența și previzibilitatea procesului legislativ*** și poate compromite înțelegerea adecvată a deputaților cu privire la proiectele examinate și votate.

Transparența decizională a fost afectată în cadrul acestor ședințe în proporție de 43%, în cazul a 12 proiecte din 28 votate. Printre acestea, 5 proiecte au fost votate fără a fi solicitate, acordate sau publicate actele aferente, inclusiv avizele Guvernului și ale Direcției Generale Juridice, expertiza juridică, rezultatele consultărilor publice și versiunea proiectelor pentru lectura a II-a. În plus, în cazul a 8 proiecte, termenul legal pentru prezentarea recomandărilor părților interesate nu a fost respectat.

Totodată, menționăm că unele acte aferente proiectelor examinate continuă să fie publicate pe pagina web a Parlamentului, în timpul sau chiar după votarea acestora, ceea ce denotă o practică lacunară. Astfel, pe parcursul ședințelor din 25 și 26 aprilie curent au fost publicate 5 rapoarte ale comisiilor de profil, 2 proiecte de hotărâri, un aviz al Direcției General Juridice și 3 proiecte în versiunea finală pentru lectura a II-a. ***61% din transparența decizională ar putea fi considerată afectată în acest mod***, subliniind astfel necesitatea unei revizuirii și îmbunătățiri a practicilor de comunicare și publicare a documentelor legislative. Or, în aceste condiții, cetățenii și alte părți interesate nu au acces la informațiile necesare în timp util pentru a-și forma o opinie adecvată și pentru a înțelege pe deplin procesul legislativ.

În cadrul ședinței din 26 aprilie, Parlamentul a votat în lectura a II-a proiectul de lege nr. 65/2024 privind pilotarea votului prin corespondență. Amintim că, [Asociația Promo-LEX și-a exprimat opinia](#) cu privire la acest proiect de lege care a fost prezentată în cadrul consultărilor publice organizate

de Comisia juridică, numiri și imunități. Recomandările organizației au vizat îmbunătățirea proiectului de lege în conformitate cu standardele democratice și electorale. **În acest context, Asociația Promo-LEX reiterează importanța obținerii unei opinii pozitive din partea organismelor internaționale relevante, precum Comisia de la Venetia și OSCE/BIDDO.** În ceea ce privește asigurarea transparenței decizionale, versiunea finală a proiectului de lege votat nu a fost publicată pe pagina web a legislativului la momentul examinării și votării acestuia în lectura a II-a.

Asociația Promo-LEX face apel către Parlament pentru a spori transparența și eficiența procedurilor legislative, astfel încât activitatea instituției să fie în deplină concordanță cu principiile democratice și să răspundă așteptărilor cetățenilor.

Amintim că, în perioada 2021 – 2025, Promo-LEX și-a propus să monitorizeze activitatea Parlamentului Republicii Moldova, în special din perspectiva transparenței, legalității și eficienței procedurilor, în cadrul Programului „Democrație, Transparență și Responsabilitate” susținut financiar de Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID). Scopul monitorizării este de a spori transparența instituției, de a contribui la îmbunătățirea procedurilor legislative și de a consolida interacțiunea dintre deputați și cetățeni.